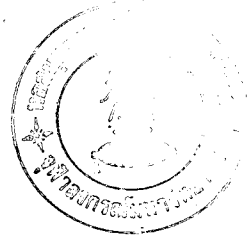

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

การศึกษา คือ เครื่องมืออันสำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศ ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาประเทศในด้านเศรษฐกิจ ในด้านการเมือง หรือในด้านสังคมและวัฒนธรรม เพราะการพัฒนาในด้านต่างๆ กังวลแล้วต้องอาศัยกำลังคนเป็นปัจจัยสำคัญ และกำลังคนจะมีประสิทธิภาพเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา^๑ ระบบการศึกษาของไทยปัจจุบันเป็นระบบปิด กล่าวคือเป็นระบบที่จำกัดขอบเขตอยู่เฉพาะในโรงเรียน ซึ่งทำให้เกิดปัญหาค้นต่างๆ เช่น ปัญหาด้านการบริหารงาน ปัญหาในการใช้ทรัพยากร ปัญหาทางจิตวิทยาที่มีได้ส่งเสริมศักยภาพของบุคคลอย่างเต็มภาคภูมิ ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจของชาติ^๒ ฯลฯ และในขณะที่เดียวกันที่มนุษยชาติกำลังเผชิญสภาวะการเปลี่ยนแปลงอย่างใหญ่หลวงเนื่องมาจากเหตุสำคัญ ๓ ประการคือ ประการที่หนึ่ง ประชากรทั่วโลกทวีจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็ว ประการที่สอง ความรู้บางอย่างล้ำสมัยเร็วในขณะที่วิทยาการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีก้าวหน้าไปไกล และประการที่สาม ประเทศต่างๆ ใ้รับเสรีภาพทางการเมืองสูงขึ้น^๓ ระบบการศึกษาข้างกล่าวแล้วจึงไม่เป็นการเพียงพอที่จะทำให้บุคคลเผชิญชีวิตในสภาพสังคมที่เป็นอยู่ต่อไป

^๑ ม.ล.ปิ่น มาลากุล, การปฏิรูปการศึกษา, สมาคมผู้บริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย, (วัฒนาพานิช, ๒๕๑๔), หน้าค่านำ

^๒ บรรจง ชูสกุลชาติ, "ลักษณะพิเศษและปัญหาของการศึกษาในประเทศไทย", ปฏิรูปอุดมการณ์การศึกษา, (วัฒนาพานิช, ๒๕๑๓), หน้า ๖๔-๖๕.

^๓ วิลเบอร์ แชมมัม และคนอื่นๆ, สื่อมวลชนใหม่ๆ: รายงานสำหรับนักวางแผนการศึกษา, แปลจาก The New Media: Memo to Educational Planners, (พระนคร กรุสกา, ๒๕๑๔), หน้า ก.

ได้ บุคคลที่พ้นวัยเรียนแล้วจำเป็นต้องมีการฝึกฝนตนเองในรูปแบบของการศึกษาอย่างใดอย่างหนึ่งเรื่อยไปตราบเท่าที่ชีวิตยังดำเนินอยู่ ทั้งนี้จากการวิจัยพบว่า มนุษย์ไม่มีความสมบูรณ์ในตัวเอง (Unfinished being) ต้องเรียนรู้เพื่อสนองความต้องการของตนอยู่เสมอ^๔ ดังนั้นนักการศึกษาจึงมีแนวโน้มที่จะมองการศึกษาว่าเป็นกระบวนการในการเป็นมนุษย์ (Process in human being) และเกิดแนวความคิดในการจัดการศึกษาที่เรียกว่า "การศึกษาตลอดชีพ" (Lifelong Education) ซึ่งเป็นการรวมการศึกษาในระบบโรงเรียนเข้ากับการศึกษานอกระบบโรงเรียน

การศึกษาในระบบโรงเรียน เน้นความจำเป็นพื้นฐานในการพัฒนากำดังคนซึ่งเป็นการศึกษาที่จัดไว้เป็นลำดับขั้นอย่างมีระเบียบอยู่แล้ว ส่วนการศึกษานอกระบบโรงเรียนเน้นความจำเป็นต่อเนื่องในการพัฒนากำดังคนของประเทศให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น เพื่อให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม เป็นการศึกษาที่ไหลลวดเร็วและคุ้มค่าการลงทุน เพราะคนเราศึกษาอยู่ในระบบโรงเรียนเพียง ๑ ใน ๓ ของชีวิตและอีก ๒ ใน ๓ ของชีวิตเป็นการศึกษานอกระบบโรงเรียน ดังนั้นการจัดการศึกษาทั้งสองระบบนี้จึงเป็นการสนับสนุนซึ่งกันและกัน

การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนในประเทศไทย มีจุดมุ่งหมายเพื่อเพิ่มพูนความรู้ในการอ่าน การเขียน และส่งเสริมการประกอบอาชีพสำหรับประชาชนที่ไม่รู้หนังสือหรือรู้แล้วล้มให้สามารถนำเอาความรู้ที่ได้รับไปเป็นพื้นฐานในการหาเลี้ยงชีพให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม หรือนำความรู้นั้นไปปรับปรุงอาชีพให้ดียิ่งขึ้น มีความรับผิดชอบต่องานสูง การจัดการศึกษานอกระบบดังกล่าว แบ่งการดำเนินงานออกเป็น ๓ ลักษณะ^๕ ดังนี้

^๔ จรุง ณาสุวรรณ, "การศึกษานอกโรงเรียน", จุดยืนและทิศทางการศึกษาไทย, รวบรวมและจัดพิมพ์โดย สมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย (วัฒนาพานิช, ๒๕๑๘), หน้า ๕๕.

^๕ เกียรติชัย พงศ์พานิชย์, "แนวความคิดและลักษณะการศึกษานอกระบบในประเทศไทย", วิทยาสาร, ๒๖ (๒๒ พฤศจิกายน, ๒๕๑๘), หน้า ๘.

๑. การศึกษานอกระบบโรงเรียนอย่างมีแบบแผน มีการกำหนดหลักสูตรไว้แน่นอน เทียบได้กับการศึกษาในระบบโรงเรียนเพื่อประชาชนที่ไม่มีโอกาสได้เรียนในโรงเรียนตามปกติ ได้แก่ โรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญในระดับต่างๆ โรงเรียนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ เป็นต้น

๒. การศึกษานอกระบบโรงเรียนอย่างมีแบบแผนพอสมควร มีหลักสูตรระยะสั้นเพื่อสอนเฉพาะเรื่องตามความต้องการของประชาชน ได้แก่ โรงเรียนอาชีวศึกษาผู้ใหญ่ โรงเรียนอาชีวศึกษาเคลื่อนที่ เป็นต้น

๓. การศึกษานอกระบบโรงเรียนอย่างไม่มีแบบแผน สำหรับประชาชนที่ไม่มีโอกาสศึกษาทั้งสองประเภทที่กล่าวข้างต้น การศึกษาประเภทนี้ได้แก่ สื่อมวลชนต่างๆ การอภิปราย การสนทนากับเพื่อนและกิจกรรมทางสังคมอื่นๆ

สื่อมวลชน (Mass media) อันได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์และภาพยนตร์ เป็นตัวกลางที่ดีที่สุดในการนำความรู้ ความคิด ข่าวสาร และความบันเทิงไปสู่ประชาชน ได้สะดวกรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ดังที่ Loran C Twyford ^๖ แสดงความเห็นไว้ว่า

การสื่อสารมวลชน ควรจะเป็นวิธีการที่จะทำให้การศึกษาแก่ประชาชนในค่านชีวิต ความเป็นอยู่ การศึกษาแก่ผู้ใหญ่ และการจัดการศึกษาเป็นครั้งคราว ตามความต้องการของประชาชนและสิ่งแวดล้อมทางสังคม นอกจากนั้นยังหมายถึงการแนะแนวในค่านอาชีพต่างๆ รวมทั้งให้คำปรึกษาในการแก้ปัญหาส่วนตัว

ในบรรดาสื่อมวลชนทั้งหลายนั้น โทรทัศน์จัดว่าเป็นตัวกลางที่ หน้าที่นั้ได้อย่าง

^๖ Loran C Twyford , " Educational Communication " , Audio-visual Instruction , (March,1965) , p. 194

ดี เพราะโทรทัศน์เปรียบเหมือนหนังสือพิมพ์ วิทยุและภาพยนตร์ร่วมกัน ประชาชนจะ
รับทั้งข่าวสาร ภาพ และเสียงพร้อมกัน ทำให้ผู้รับเกิดความเชื่อถือนในสิ่งที่ตนได้รับมากยิ่งขึ้น
ดังนั้นในประเทศต่างๆจึงมักใช้โทรทัศน์เป็นสื่อกลางในการให้ความรู้แก่ประชาชนอย่าง
แพร่หลาย ทั้งนี้เพราะโทรทัศน์มีคุณสมบัติ^๑ ที่คือแก่นดังนี้คือ

- ๑. สามารถสื่อสาร ไปยังกลุ่มชนกลุ่มใหญ่ที่กระจุกกระจายได้โดยไม่จำกัดจำนวน
ในเวลาเดียวกัน และยังสื่อสารไปได้ในระยะไกลพอสมควร
- ๒. สามารถให้ประสบการณ์แก่ผู้รับได้มาก ทำให้ผู้รับมีประสบการณ์อย่างกว้าง
ขวาง เกิดความรู้ทั้งในด้านการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขและมีความรู้ในวิชาชีพของตน
- ๓. โทรทัศน์มีคุณสมบัติของโสตทัศนศึกษาอย่างครบถ้วน คือให้ข่าวสารแก่ผู้รับทาง
ด้านประสาทสัมผัสทั้งทางตาและทางหู สามารถสร้างประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรม (Concret
Experience) ได้ดี

จากคุณสมบัติของโทรทัศน์ดังกล่าวแล้ว ทำให้ประชาชนซึ่งอยู่ในภาคต่างๆของประเทศ
ที่มีฐานะพอที่จะมีเครื่องรับโทรทัศน์ได้ นิยมมีเครื่องรับโทรทัศน์ไว้เพื่อชมรายการ เป็น
จำนวนมาก จากการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้รายงานผลการสำรวจวิทยุและ
โทรทัศน์ทั่วราชอาณาจักร พ.ศ.๒๕๑๗^๒ ปรากฏผลว่าจำนวนครัวเรือนของประเทศร้อยละ
๑๐.๒ มีเครื่องรับโทรทัศน์ และภายในระยะเวลา ๖ ปี คือตั้งแต่ปีพ.ศ.๒๕๑๑-๒๕๑๗ จา
นวนเครื่องรับโทรทัศน์เพิ่มจาก ๒๓๑,๓๗๕ เครื่องเป็น ๓๑๔,๕๕ เครื่อง หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ
๒๐๘.๘ จึงแสดงถึงแนวโน้มว่าปริมาณเครื่องรับโทรทัศน์จะมีเพิ่มมากขึ้นและมีอิทธิพล
ต่อประชาชนอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งอิทธิพลต่อการยกระดับการศึกษาของประชาชน

^๑Jeremy Howell, " The Use of Television in Agricultural Extension ", Educational Television International , (Vol. 4 No.2 June 1970), Pergamon Press Ltd.), p. 6-7.

^๒สำนักงานสถิติแห่งชาติ, รายงานผลเบื้องต้นการสำรวจวิทยุโทรทัศน์ทั่วราชอาณาจักร, พ.ศ.๒๕๑๗ (โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี,๒๕๑๘), หน้า ๑๓-๑๔.

ให้สูงขึ้น ซึ่งในประเทศต่างๆหลายประเทศได้นำเอาโทรทัศน์ไปช่วยในการให้ข่าวสารการศึกษาวัฒนธรรมและความบันเทิง เพื่อยกระดับการศึกษาทางวัฒนธรรมความคิด และจิตใจของประชาชนทั้งชาติให้สูงขึ้น

ประเทศไทยได้ตระหนักถึงความสำคัญของโทรทัศน์ในอันที่จะเผยแพร่การศึกษาให้แก่ประชาชน เริ่มแรกโดยเทศบาลนครกรุงเทพ จัดรายการโทรทัศน์เพื่อการเรียนการสอนในโรงเรียนเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๗ จนถึงปัจจุบัน กระทรวงศึกษาธิการได้มอบให้ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา กรมวิชาการ เป็นผู้ดำเนินการให้การศึกษาแก่ประชาชนทางสถานีโทรทัศน์ในส่วนกลาง โดยผลิตรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาของประชาชนโดยทั่วไป นอกจากนี้รัฐบาลได้แต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษาแห่งชาติ^๙ ขึ้น เมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๓ เพื่อพิจารณาวางแผนการใช้วิทยุและวิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และในปี พ.ศ. ๒๕๑๓ กรมสามัญศึกษาและกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดทำโครงการวิทยุและโทรทัศน์เพื่อศึกษานอกระบบโรงเรียนขึ้น^{๑๐} โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความเสมอภาคทางการศึกษาในค่านโอกาสที่จะศึกษาแก่ประชาชนที่อยู่นอกระบบโรงเรียน ได้มีโอกาสรับความรู้ด้านต่างๆ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีพ โครงการนี้กรมสามัญศึกษาและกรมวิชาการอยู่ในระหว่างการเตรียมงาน จึงเห็นได้ว่าโทรทัศน์มีบทบาทต่อศึกษานอกระบบโรงเรียนทั้งในปัจจุบันและอนาคต

ศูนย์วิทยุทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

^๙ กระทรวงศึกษาธิการ, การสัมมนาแห่งชาติว่าด้วยวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ เรื่อง การส่งเสริมให้รายการมีคุณค่า ครั้งที่ ๑ ณ โรงแรมบางแสน ชลบุรี, (คุรุสภา, ๒๕๑๕) หน้า ๑.

^{๑๐} กรมสามัญศึกษาและกรมวิชาการ, โครงการวิทยุและโทรทัศน์เพื่อศึกษานอกระบบโรงเรียน, (อค์สำเนา), หน้า ๓

ความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันนี้กิจการโทรทัศน์ของประเทศไทย มีการปรับปรุงและขยายงานด้านเทคนิคอย่างกว้างขวาง เพื่อให้ประชาชนทั่วประเทศรับชมรายการโทรทัศน์ได้อย่างทั่วถึง จนอาจกล่าวได้ว่า โทรทัศน์มีอิทธิพลเหนือจิตใจและปรัชญาการดำเนินชีวิตของประชาชน แต่โดยเฉลี่ยในการปรับปรุงคุณค่าของรายการ ดังที่ได้มีการวิพากษ์วิจารณ์กันเสมอว่า รายการโทรทัศน์ขาดคุณภาพและบางรายการ เป็นพิษเป็นภัยแก่ประชาชน การผลิตรายการเป็นไปในทำนองต่างคนต่างทำ เพื่อสนองความต้องการของบริษัทผู้อุปถัมภ์และยังผลิตในลักษณะที่ไม่คำนึงถึงความต้องการและประโยชน์ต่อประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ ทั้งนี้จึงควรมีการสำรวจรายการโทรทัศน์ที่ออกอากาศของสถานีโทรทัศน์เพื่อที่จะได้ทราบว่า สถานีโทรทัศน์ได้จัดทำรายการและแบ่งเวลาสำหรับเสนอรายการต่างๆ เหล่านั้นสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในแต่ละภาคและสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลในอันที่จะนำเอาโทรทัศน์มาเป็นสื่อในการให้ความรู้แก่ประชาชนที่อยู่นอกระบบโรงเรียนหรือไม่เพียงใด ในการดำเนินเพื่อให้บรรลุตามนโยบายของรัฐบาลดังกล่าวแล้ว จำเป็นที่จะต้องทราบถึงความต้องการ ความสนใจ และความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวกับรายการโทรทัศน์ ประโยชน์และความรู้ที่ได้รับจากการชมรวมถึงความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดรายการโทรทัศน์ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดรายการให้มีประสิทธิภาพอย่างเต็มที่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

๑. ศึกษาถึงความต้องการ ความสนใจและความคิดเห็นของประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเกี่ยวกับการชมรายการโทรทัศน์ ประโยชน์และความรู้ที่ได้รับจากการชมรวมถึงความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดรายการโทรทัศน์
๒. ศึกษารายการโทรทัศน์ที่ส่งออกอากาศจากสถานีโทรทัศน์ของ ๕ (ขอนแก่น)
๓. เปรียบเทียบความต้องการรายการโทรทัศน์ของประชาชนกับรายการโทรทัศน์ที่ออกอากาศในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัยครั้งนี้มีดังนี้

๑. สถานที่โทรทัศน์ที่ผู้วิจัยทำการสำรวจรายการโทรทัศน์ คือสถานที่โทรทัศน์ของกรมประชาสัมพันธ์ ศูนย์ประชาสัมพันธ์เขต ๑ ของ ๕ (ขอนแก่น)

๒. รายการโทรทัศน์ที่ผู้ทำการวิจัยได้ทำการสำรวจเฉพาะรายการที่ออกอากาศในช่วงระยะเวลาเดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๕ เท่านั้น

๓. ประชาชนที่ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเทศบาลเมืองซึ่งเป็นที่ตั้งของศาลากลางจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีอายุอยู่ระหว่าง ๑๕-๒๐ ปี ได้รับการศึกษาขั้นต่ำกว่าระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าลงมา ทั้งเป็นผู้ที่ไม่อยู่ในระหว่างการศึกษาระบบโรงเรียน สาเหตุที่เลือกใช้ครัวเรือนในเขตเทศบาลเมืองซึ่งเป็นที่ตั้งของศาลากลางจังหวัด เนื่องจากว่า จำนวนเครื่องรับโทรทัศน์ในเขตเทศบาล เขตสุขาภิบาลภาคอื่นๆกเว้นภาคกลางและในหมู่บ้านนอกเขตเทศบาลมีเครื่องรับโทรทัศน์เป็นจำนวนน้อยมาก จนไม่สามารถจะใช้วิธีการสำรวจด้วยตัวอย่างให้ได้ผลดีเพียงพอที่จะเชื่อถือได้^{๑๑}

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

ผู้วิจัยคาดว่าผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์โดยตรงต่อสถานีโทรทัศน์ที่จัดรายการเพื่อการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในอันที่จะใช้โทรทัศน์เป็นสื่อในการจัดการศึกษา ซึ่งการวิจัยครั้งนี้จะทำให้ทราบข้อมูลเบื้องต้นดังนี้คือ

^{๑๑} สำนักงานสถิติแห่งชาติ, รายงานผลเบื้องต้นการสำรวจวิทยุและโทรทัศน์ทั่วราชอาณาจักร, พ.ศ. ๒๕๑๗, (โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, ๒๕๑๘), หน้า ๕.

๑. ได้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความทองการ ความสนใจและความคิดเห็นของประชาชนต่อการชมรายการโทรทัศน์ ประโยชน์และความรู้ที่ได้รับจากการชม รวมถึงความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดรายการโทรทัศน์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๒. ได้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสถานีโทรทัศน์ของ ๕ (ขอนแก่น) ที่ส่งออกอากาศในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๓. เพื่อเป็นแนวทางในการจัดรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาในระบบโรงเรียนให้กับประชาชน

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

รายการโทรทัศน์ หมายถึง รายการที่สถานีโทรทัศน์ของ ๕ (ขอนแก่น) ส่งออกอากาศ ซึ่งแบ่งเป็น ๒๗ รายการดังนี้

๑. รายการข่าวในประเทศ
๒. รายการข่าวต่างประเทศ
๓. รายการขาวราชการ
๔. รายการข่าวกีฬา
๕. รายการข่าวพยากรณ์อากาศ
๖. รายการข่าวเหตุการณ์ในท้องถิ่น
๗. รายการข่าวเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับอาชีพ
๘. รายการธรรมและศาสนา
๙. รายการเกี่ยวกับสุขภาพและอนามัย
๑๐. รายการภาษาและวรรณคดี
๑๑. รายการความรู้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์
๑๒. รายการสำหรับเด็ก
๑๓. รายการสำหรับสตรีและแม่บ้าน
๑๔. รายการศิลปะและวัฒนธรรม

๑๕. รายการสารคดีและท่องเที่ยว
๑๖. รายการทางการ เมือง
๑๗. รายการกฎหมายสำหรับประชาชน
๑๘. รายการอภิปรายปัญหาต่างๆ
๑๙. รายการทายปัญหาต่างๆ
๒๐. รายการเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ
๒๑. รายการละคร
๒๒. รายการภาพยนตร์
๒๓. รายการเพลง คนตรี และศิลปะอื่นๆ
๒๔. รายการพิเศษเนื่องในโอกาสต่างๆ
๒๕. รายการชิงโชคต่างๆ
๒๖. รายการมวย
๒๗. อื่นๆ

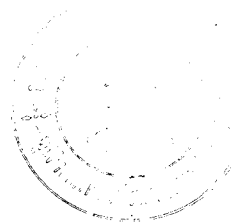
สถานีโทรทัศน์ หมายถึง สถานีโทรทัศน์ของกรมประชาสัมพันธ์ ศูนย์ประชาสัมพันธ์ เขต ๑ ของ ๕ (ขอนแก่น)

ประชาชน หมายถึง ประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเทศบาลของจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีอายุอยู่ระหว่าง ๑๕-๖๐ ปี ได้รับการศึกษาชั้นต่ำกว่าปริญญาตรี หรือเทียบเท่าลงมา ทั้งเป็นผู้ที่ไม่อยู่ในระหว่างการศึกษาในระบบโรงเรียน

เขตเทศบาล หมายถึง เขตเทศบาลเมืองซึ่งเป็นที่ตั้งของศาลากลางจังหวัด

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หมายถึงบริเวณที่ประกอบด้วยจังหวัด เลย ขอนแก่น อุดรธานี หนองคาย สกลนคร นครพนม กาฬสินธุ์ ร้อยเอ็ด มหาสารคาม ชัยภูมิ บุรีรัมย์ นครราชสีมา สุรินทร์ ศรีสะเกษ อุบลราชธานีและยโสธร

ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยคาดว่าอาจเกิดความไม่สมบูรณ์ของการวิจัยได้ดังนี้
ในค่านที่เกี่ยวกับประชากร

๑. กลุ่มตัวอย่างประชากรที่สุ่มจากประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเทศบาลของจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อาจไม่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรที่แท้จริง
๒. การวิเคราะห์ความต้องการ ความคิดเห็นและทัศนคติของกลุ่มประชากรผู้ตอบแบบสอบถาม อาจไม่สามารถนำมาใช้แทนความต้องการ ความคิดเห็นและทัศนคติของประชาชนทั่วทั้งภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้
๓. ความเข้าใจในการอ่านและตอบแบบสอบถามของประชากร อาจเข้าใจในคำถามและตอบแบบสอบถามได้ไม่ตรงกัน เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับอายุและระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน
๔. การแจกแจงแบบสอบถามโดยผ่านนักเรียน อาจได้ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ไม่เหมาะสม

ในค่านที่เกี่ยวกับสถานีโทรทัศน์

๑. การสำรวจรายการโทรทัศน์ของสถานีโทรทัศน์ที่ส่งออกอากาศ ได้ทำการสำรวจเพียงเดือนเดียว คือ เดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๑๕ อาจใช้แทนรายการโทรทัศน์ที่ออกอากาศตลอดทั้งปีไม่ได้

ในค่านที่เกี่ยวกับผู้ทำการวิจัย

๑. แม้ว่าผู้วิจัยจะได้ศึกษาค้นคว้าวิธีการออกแบบสอบถามมาเป็นอย่างดีแล้วก็ตาม ก็อาจมีข้อบกพร่องผิดพลาดได้บ้างบางประการที่คาดไม่ถึง ตัวอย่างเช่น การใช้คำสื่อความหมายในแบบสอบถามไม่ดีเท่าที่ควร เป็นต้น